Leto XXIII., št. 233 Ljubljana, sobota 16. oktobra 1943 Prelz — Cena — Prezzo: cent. 80

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-22 do 31-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42

Računi: za Ljubljansko pokrajino pri poštnočekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti, Corr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka

Naročnina znaša mesečno Lir 18.—, za inozemstvo vključno s »Ponedeljskim Jutrom« Lir 36.50.

Uredništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica štev. 5, telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

Schwere Niederlage nordamerikanischer Terrorbomber

121 Flugzeuge beim Angriff auf Schweinfurt abgeschossen — U-Boote versenkten 11 Feindschiffe mit 74.000 BRT. und 2 Zerstörer — Heftige, aber erfolglose Angriffe der Bolschewisten — Brückenkopf Saporoschje befehlsgemäss geräumt — Landeköpfe der Sowjets beseitigt oder eingeengt — In den letzten drei Tagen 354 Sowjetpanzer und 233 Flugzeuge vernichtet — 250. Luftsieg von Hauptmann Nowotny — Grossangriff der Anglo-Amerikaner am Volturno

Aus dem Führerhauptquartier, 15. Okt. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Nördlich des Asowschen Meeres und am mittleren Dnjepr führte der Feind an mehreren Abschnitten heftige, aber erfolglose Angriffe. Der Brückenkopf von Saporoschje wurde von unseren Truppen befehlsgemäss nach Zerstörung wichtiger Anlagen geräumt.

Am Dnjepr, an der Pripjet-Mündung und am Ssosh brachten eigene Angriffsunternehmungen weitere Erfolge. Einige feindliche Landeköpfe auf dem Westufer der Flüsse wurden beseitigt, andere eingeengt.

Westlich Kritschew und besonders westlich Smolensk scheiterten auch gestern starke Durchbruchsversuche der Sowjets. Allein im Kampfraum südwestlich Smolensk wurden dabei 46 Sowjetpanzer vernichtet. In den letzten drei Tagen verlor der Feind bei seinen vergeblichen Angriffen insgesamt 354 Panzer und 233 Flugzeuge.

Hauptmann Nowotny, Gruppenkommandeur in einem Jagdgeschwader, erzielte gestern an der Ostfront den 250. Luftsieg.

In den schweren Abwehrkämpfen im mittleren Frontabschnitt hat sich die 1. SS.-Freiwilligen-Grenadierbrigade (mot.) besonders ausgezeichnet.

In Süditalien traten die britisch-nordamerikanischen Truppen am Nachmittag des 14. Oktober mit überlegenem Infanterie- und Panzerkräften zu dem erwarteten Angriff gegen unsere vorgeschobenen Stellungen am Volturno beiderseits Capua an. Schwere und erbitterte Kämpfe sind noch im Gange.

Starke nordamerikanische Bomberverbände griffen gestern die Stadt Schweinfurt an und verursachten erhebliche Schäden in Wohn- und Geschäftsvierteln. Deutsche Jagd- und Zerstörergeschwader warfen sich dem Feind entgegen und fügten ihm in einer heftigen Luftschlacht im Zusammenwirken mit der Flakartillerie eine schwere Niederlage zu.

Von etwa 250—300 angreifenden Bombern wurden nach bisherigen Meldungen 121 zum Absturz gebracht. Der Abschuss weiterer Bombenflugzeuge ist wahrscheinlich.

Unterseeboote versenkten in schweren Kämpfen gegen britisch-nordamerikanische Geleitzüge 11 Schiffe mit zusammen 74.000 BRT und 2 Zerstörer. Zwei weitere Schiffe und ein Zerstörer wurden durch Torpedotreffer schwer beschädigt.

Grave sconfitta dei terroristici velivoli statunitenci

Dal Quartier generale del Führer, 15 ottobre. DNB. Il Comando Supremo germanico comunica:

Al nord del Mar d'Asov ed al medio Dnjeper il nemico in parecchi settori sferrava violenti attacchi che rimasero senza successo. La testa di ponte di Saporoscie fu sgomberata dalle nostre truppe secondo gli ordini dopo aver distrutto importanti impianti.

Sul Dnjeper, alla foce del Pripjet e al Soj portarono proprie azioni di attacco ulteriori successi. Alcuni punti di sbarco del nemico alla sponda occidentale del fiume sono stati eliminati, gli altri stretti.

All'ovest di Cricev e particolarmente all'ovest di Smolensk sono falliti anche ieri forti tentativi sovietici di sfondamento. Soltanto nella zona a sudovest di Smolensk all'occasione sono stati distrutti 46 carri armati sovietici. Nelle ultime tre giornate il nemico durante i suoi attacchi senza successo ha perduto complessivamente 354 carri armati e 233 velivoli.

Il capitano Nowotny, comandante di gruppo in uno stormo di caccia, conquistò ieri al fronte orientale la sua 250a vittoria aerea.

Nei gravi combattimenti difensivi nel medio settore del fronte si è particolarmente distinta la 1a SS brigata motorizzata di granatieri volontari.

Nell'Italia meridionale le truppe angloamericane hanno cominciato nel pomeriggio del 14 ottobre con soverchianti forze di fanteria e di carri armati l'aspettato attacco contro le nostre avanzate posizioni sul Volturno a tutti e due lati di Capua.

Forti reparti di bombardieri nordamericani hanno attaccato ieri la città di Schweinfurt ed hanno causato notevoli danni nei quartieri abitati e commerciali. Le squadriglie di caccia ed aereosiluranti tedeschi si gettarono incontro al nemico e gli inflissero dopo un veemente combattimento aereo collaborando con l'artiglieria contraerea una grave sconfitta.

Quanto segnalato finora, di 250—300 bombardieri attaccanti 121 sono stati abbattuti. La distruzione di altri velivoli è probabile.

Sottomarini affondarono in gravi combattimenti contro anglo-statunitensi convogli 11 navi con un totale di 74.000 tonnellate e due cacciatorpediniere. Due altre navi e un cacciatorpediniere risultano gravemente danneggiati dai colpi di siluri.

Hud poraz severnoameriških terorističnih bombnikov

121 letal sestreljenih pri napadu na Schweinfurt — Podmornice potopile 11 sovražnih ladij s 74.000 brt. in dva rušilca — Siloviti, toda brezuspešni boljševiški napadi — Mostišče Zaporožje po povelju izpraznjeno — Sovjetska predmostja odstranjena in zožena — V zadnjih treh dnevih uničenih 354 sovjetskih oklopnikov in 233 letal — 250. letalska zmaga stotnika Nowotnyja — Velenapad Angloameričanov ob Volturnu

Iz Führerjevega glavnega stana, 15. okt. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil javlja:

Severno od Azovskega morja in ob srednjem Dnjepru je sovražnik v mnogih odsekih silovito, toda brezuspešno napadal. Po izdanem povelju so naše čete po razrušenju vseh važnih naprav izpraznile mostišče Zaporožje.

Ob Dnjepru, ob izlivu Pripjeta in ob Sošu smo z našimi napadi dosegli nadaljnje uspehe. Nekatera sovražna predmostja na zapadnem bregu reke so bila odstranjena druga pa zožena.

Zapadno od Kričeva in posebno zapadno od Smolenska so se tudi včeraj izjalovili močni sovjetski poizkusi prodora. Pri tem je bilo samo na bojišču južnozapadno od Smolenska uničenih 46 sovjetskih oklopnikov. V zadnjih treh dneh je izgubil sovražnik pri svojih brezuspešnih napadih skupno 354 oklopnikov in 233 letal.

Stotnik Nowotny, skupinski poveljnik v neki lovski jati, si je priboril včeraj na vzhodnem bojišču 250. letalsko zmago.

V težkih obrambnih bojih v srednjem odseku bojišča se je posebno odlikovala 1. SS prostovoljna motorizirana grenadirska brigada.

V južni Italiji so prešle popoldne dne 14. oktobra angloameriške čete s premočnimi pehotnimi in oklopnimi silami k pričakovanemu napadu na naše izpostavljene postojanke ob Volturnu na obeh straneh Capue. Težki in ogorčeni boji še trajajo.

Močne jate severnoameriških bombnikov so napadle včeraj mesto Schweinfurt in povzročile v stanovanjskih in trgovskih okrajih občutno škodo. Jate nemških lovskih in rušilnih letal so napadle sovražnika in mu prizadele v sodelovanju s protiletalskim topništvom v siloviti letalski bitki težek poraz.

Po dosedanjih vesteh je bilo izmed 250 do 300 napadajočih bombnikov 121 sestreljenih. Verjetno so bili sestreljeni še nadaljnji bombniki.

Podmornice so v težkih bojih proti angloameriškim konvojem potopile 11 ladij s skupno 74.000 brt. in dva rušilca. Dve nadaljnji ladji in en rušilec so bili težko poškodovani s torpednimi zadetki.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 14. okt. DNB. Na srednjem delu zemeljske ožine AUNUS je napadel sovražnik v moči čete in s podporo topništva in metalcev granat, vendar pa je bil poizkus zavrnjen. Ob Vienskem prekopu je napadel sovražnik na različnih mestih. Štirje manjši sovražni oddelki so prodirali proti finskim postojankam, bili pa so že pred ovirami odbiti. Neki sovražni napadalni oddelek je bil pri tem uničen do zadnjega moža. Ob severnem delu prekopa je napadal približno 200 mož močan sovražni oddelek z močno podporo topništva. Začasni vdor v naše postojanke je bil s protisunkom finskih čet odbit. V teh bojih je izgubil sovražnik najmanj 100 mož. Z ostalega bojišča ne javljajo nič važnejšega.

Na vzhodnem bojišču je sestrelilo protiletalssko topništvo iz neke letalske jate, ki je napadla vlak, eno letalo.

Rekorden uspeh nemškega protiletalskega topništva

Berlin, 14. okt. DNB. Na vzhodnem bojišču je pred dnevi neki zbor nemškega protiletalskega topništva sestrelil 2000. letalo. Oddelki tega zbora pa so se tudi odlikovali v mnogih bitkah na zemlji. Doslej so uničili 1972 sovjetskih oklopnikov, 1350 topov in 650 strojničnih gnezd ter so zajeli nad 35.000 ujetnikov.

Uspehi nemških letalcev na italijanskem bojišču

Berlin, 14. okt. DNB. V sredo pozno popoldne so nemška brza bojna letala kljub siloviti protiletalski obrambi napadla v neapeljskem zalivu zbrane edinice sovražnega vojnega ladjevja. Na krovu velike sovražne vojne hadje je eksplodirala težka bomba, dve bombi pa sta padli tik ob ladijski steni. Vojna ladja je bila težko poškodovana in je bila kmalu zavita v goste oblake dima. Ostale vojne ladje so bile prav tako z zadetki od blizu poškodovane.

Ob izlivu Volturna so v sredo uspešno napadla nemška brza bojna letala v nizkem poletu sovražne oklopne sile. Bombe in napadi s strelnim orožjem so prizadeli sovražniku občutne izgube. Uničenih je bilo več motoriziranih protiletalskih topov.

Dva ameriška rušilca potopljena

Washington, 15. okt. R. Ameriško mornariško ministrstvo je objavilo zopet delno priznanje o izgubi dveh rušilcev na Sredozemskem morju. Gre za rušilca »Bristol« in »Backe«. »Bristol« je spadal med najmodernejše ladje svoje vrste in je bil zgrajen šele po izbruhu vojne. Izpodrival je 1700 ton. Rušilec »Backe« je bil splovljen l. 1939. ter je imel 1570 ton in brzino 36 morskih milj na uro. Mirodobna posadka teh ladij je štela po 166 mož. Izgube moštev na obeh močno oboroženih rušilcih so zaradi tega znatne.

Borba proti komunističnemu terorju

Novi politični položaj, ki ga je prinesla Slovencem Velika Nemčija, ko nam je omogočila, da sami odločilno sodelujemo pri oblikovanju svoje usode, nam nalaga tudi nove dolžnosti in nove odgovornosti. To velja zlasti tudi za našo borbo proti komunizmu, temu največjemu škodljivcu našega naroda. Mogočna zaščita nemške oborožene sile nam je jamstvo, da bo ta borba uspešna, ne odvezuje pa nas lastnih dolžnosti in lastne odgovornosti.

Borbo proti komunizmu je treba voditi na vseh področjih, zlasti tudi z učinkovitim odporom proti komunističnemu strahovanju javnega mnenja. Med naše zbegano ljudstvo so komunisti s svojim krvavim nasilstvom zasejali strah in trepet. Razširjali so ju na deželi z ognjem in mečem, po mestih in drugih krajih, ki niso bili v njihovih rokah, pa z najstrahotnejšo teroristično lažipropagando na eni in s terorističnimi atentati na drugi strani. S temi metodami je komunistom uspelo ustvariti v narodu psihozo latentnega strahu in s tem videz, da je večina naroda na njihovi strani. Kot primer njihovih ustrahovalnih metod navajamo le znano grožnjo s pokoljem 40.000 najboljših Slovencev. Kar javno so komunistični agitatorji zbirali imena za ta seznam, da bi čim bolj ustrahovali prestrašeno ljudstvo.

Mi vemo, da je ogromna večina slovenskega ljudstva, tudi ogromna večina Ljubljane, protikomunistično usmerjena in komaj čaka rešitve izpod komunističnega terorja, ki je znal ljudi tako ustrahovati, da si premnogi od njih niti javno misliti ne upajo proti komunističnemu besnenju. Zgodi se celo, da si tudi večja družba nekomunistov ne upa ugovarjati lažnivim razlaganjem navzočega komunističnega agitatorja v strahu pred maščevanjem. Da bi ta strah vzdrževali, pridigajo komunisti že dve leti vedno na novo, da bo »vojne v enem mesecu konec«, ter napovedujejo, da pridejo nato »krvavo maščevanje, obračuni in čistke«. Komunisti se imajo za vse svoje dosedanje uspehe zahvaliti edinole svojim ustrahovalnim metodam. Čim se jim te metode onemogočijo, bodo na tleh.

Zato mora slovensko ljudstvo, da se reši v teh usodnih časih propasti, streti komunistični duhovni teror. Boriti se mora proti njemu po njegovih lastnih metodah. Tudi v Ljubljani mora biti komunističnega ustrahovanja enkrat za vselej konec! Kdorkoli se bori proti njemu, naj se z dvignjeno glavo zaveda, da opravlja narodno delo v najlepšem pomenu besede. Dovolj je žrtev! Prišel je čas odločne protiakcije, ki bo zlomila in zrušila v prah vso gnilobo in ves teror komunistične klike.

Nemški in japonski protest v Lizboni

Berlin, 15. okt. R. Nemška vlada je po svojem poslaniku v Lizboni vložila pri portugalski vladi s formalno noto najostrejši protest, ker se je Portugalska vdala angleškemu pritisku in prepustila Angležem vojaška oporišča na Azorih. S tem je grobo kršila načelo nevtralnosti. Nemška državna vlada si je priborila nadaljnje ukrepe, ki bi postali potrebni zaradi spremenjenega položaja na Azorih.

Tokio, 15. okt. R. Japonska vlada je danes po svojem poslaniku v Lizboni protestirala pri portugalski vladi zaradi zasedbe Azorov po angleških in ameriških četah.

Nemške čete še vedno najboljše na svetu

Ženeva, 14. okt. DNB. Vojaške komentarje o položaju v Sredozemlju in na vzhodu označuje previdna malobesednost, ki se zrcali v vseh dopisih vojnih dopisnikov v zadnjih številkah angleških tednikov. Splošno priznavajo, da so zadnji nemški umiki na vzhodu popolnoma uspeli. Vojaški dopisnik »Illustrated London News«, Cyrill Falls, ugotavlja, da bodo s skorajšnjo zimo prišli Anglo-Američani ponovno v položaj ki bo v različnih pogledih za nje neugoden. Sneg in led na vzhodu ne bosta nudila v novi zimi sovjetski vojski v sedanjih okoliščinah nobene ugodne možnosti. Nemci so se ob Dnjepru močno utrdili. Cyrillu Fallsu vsaj se dozdevajo poročila o sovjetskih predmostjih na zapadnem bregu reke pretirana. Nemčija je še vedno močna in se odločno bori. Kjer koli se ji bo nudila prilika, bo močno udarila.

Vojaški sodelavec »Time and Tidea« kiše, da daje stalno zadrževanje sovjetskega napredovanja na vzhodu nemški strategiji izredno važno vlogo. Na ta način plačuje sovjetska vojska vsak svoj korak s težkimi izgubami in čim počasneje in težje napreduje, tem večje so njene izgube. Potek tromesečnih bojev na vzhodu je zanimiv, nadaljuje revija »Spectator«, kajti v nobenem primeru ni sovjetska vojska dosegla svojega glavnega cilja, premagati nemško armado. Nemcem pa se je posrečilo, da so se umaknili na krajšo bojno črto in si tako prištedili čete. Napravimo sedaj bilanco in videli bomo, da šteje Nemčija lepo vrsto dobroimetij v svojo korist. Bilo je čudovito delo Nemcev, da so vedno znova odbili sovražni pritisk na svoje čete in le-te so pač »še vedno najboljše čete na svetu«.

Medtem ko so se Nemci uspešno umikali na vzhodu, pravi neki vojaški komentar revije »Weekly Rewies«, ni uspelo sovjetski vojski izsiliti odločitve od sovražnika. Sovjeti so merili le na armade in ne na področja, ki so jih zasedli, toda tu so jim Nemci ušli. Sovjetsko poveljništvo meče sedaj nove čete med Zaporožje in obalo Azovskega morja proti nemškim postojankam, vendar jim ne uspe, da bi jih prodrli ali zavzeli. Če pa se bo Nemcem posrečilo, da bodo vzdržali na vzhodu in da se bodo brez notranjih neredov borili dalje, potem bodo »znova osupnili ves svet«.

Zadnje angleško poročilo z otoka Kosa

Stockholm, 14. okt. DNB. Zadnja brezžična vest, ki jo je prejel od angleških čet na otoku Kosu general Maitland Wilson, se glasi: »Ne pričakujte več, da boste še kaj o nas slišali. Mi smo na koncu svojih moči.«

Zavezniška pogodba med Japonsko in Filipini

Skupno delo za Veliko vzhodno Azijo

Tokio, 14. okt. DNB. (Vzhodno-azijska služba DNB). Po proglasitvi neodvisnosti Filipinov je Japonska 14. oktobra takoj priznala novo vlado. Po vesti informacijskega urada v Tokiju sta istočasno podpisala japonski poslanik Murata in minister brez listnice in pooblaščenec filipinske republike Claro M. Recto zavezniško pogodbo med Japonsko in Filipini.

V zavezniški pogodbi poudarjata obe državi trdno voljo, da tesno sodelujeta, spoštujeta medsebojno neodvisnost in delata na vzpostavitvi Velike vzhodne Azije. Pogodba določa podrobno:

1. Obe državi bosta povezani s trajnimi, dobrimi sosednimi odnosi in s prijateljstvom na osnovi medsebojnega spoštovanja, suverenosti oblasti in ozemlja.

2. V vseh političnih, gospodarskih in vojaških zadevah bosta obe državi tesno sodelovali za uspešno zaključitev vzhodnoazijske vojne.

3. Obe državi bosta tesno sodelovali za vzpostavitev Velike vzhodne Azije.

4. Pristojne oblasti obeh držav bodo po skupnem posvetovanju določile podrobnosti o izvrševanju te pogodbe.

5. Na dan, ko bosta oba pogodbenika ratificirala pogodbo, stopi le-ta v veljavo.

6. Pogodba bo ratificirana in odgovarjajoče listine bodo čimprej izmenjane v Manili.

Pogodbi so še priključena naslednja določila o njeni izvedbi:

Temeljno načelo tesnega vojaškega sodelovanja za uspešno zaključitev velikovzhodno-azijske vojne bodi, da nudijo Filipini Japonski za izvedbo vojaških akcij vsako pomoč in da Japonska in filipinska republika za očuvanje ozemlja in neodvisnosti Filipinov tesno sodelujeta.

Tokio, 14. okt. DNB. Dosedanji posebni poslanik Murata je bil imenovan za prvega japonskega poslanika v Filipinski republiki.

Program filipinske vlade

Manila, 15. okt. R. Prvi predsednik svobodne filipinske republike Laurell je pred zastopniki tiska razvil program obnovitvenega dela. V pravem pomenu besede, je dejal, hočemo postopati socialistično. Naša glavna naloga je dvig življenjskega standarda filipinskega naroda. Kot glavno točko svojega programa je označil ohranitev reda in miru, odstranitev vseh strank razen stranke ljudstva, ter gospodarski razvoj v cilju samopreskrbe in čimprejšnje socialne reforme. Zastopnika DNBja je naprosil, naj sporoči nemškemu narodu pozdrave filipinskega naroda.

Manila, 15. okt. R. Filipinska republika je sklenila v svrho uvedbe nove valute ustanoviti državne centralne banke. Do nadaljnjega ostane plačilno sredstvo peso.

Mandžursko priznanje filipinske republike

Hsinking, 15. okt. R. Mandžurska vlada je priznala filipinsko republiko. Ta sklep je bil sprejet s pristankom mandžurskega cesarja na posebni seji vlade. Istočasno je mandžurska vlada zagotovila, da bo čim tesnejše sodelovala s filipinsko republiko za blagostanje Velike vzhodne Azije.

Uspešni japonski protinapadi na Novi Gvineji

Tokio, 14. okt. DNB »Domei« javlja z nekega japonskega oporišča na Novi Gvineji, da so zjutraj, 11. oktobra odbile japonske čete z ogorčenim protinapadom poizkus sovražnikovega napada v dolini reke Felejirbo, 80 km južno od Madrunga. Z učinkovitim ognjem so razrušile štiri sovražnikove utrjene položaje. Nasprotnik se je vsled hudih izgub umaknil. Istega dne je bil tudi sovražni oddelek v moči dveh bataljonov, ki je poizkušal z naskokom zavzeti japonske postojanke južno od Drumba, pognan v beg. Sovražnik je izgubil 50 padlih.

Japonski letalski napad na otok Attu

Washington, 15. okt. R. Kakor poroča ameriško mornariško ministrstvo, so japonski bombniki predvčerajšnjim bombardirali otok Attu v Aleutih.

Napad množice na angleške uradnike v Bengaliji

Stockholm, 14. okt. DNB. Reuter javlja, da so bili v zapadni Bengaliji napadeni vladni in policijski uradniki, ki so hoteli nadzirati izpolnjevanje prehranjevalnih odlokov.

V pokrajini Noakhale sta bila napadena dva uradnika, ki sta zaplenila skladišče zalog neluščenega riža, ker sta mislila, da je bila ta zaloga protizakonito nakopičena. Ko sta se uradnika vračala v čolnu, so uporniki čoln potopili. Uradnika sta si lahko samo s skokom v vodo in nato z begom rešila življenje. Prepeljana sta bila v bolnišnico, kjer si sedaj zdravita globoke rane na glavi.

V Čadpurju je napadlo okoli sto ljudi majhno skupino policijskih uradnikov, ki so poizkušali nadzorovati tržne cene. Policijska in vojaška ojačenja so nato zaprla pet oseb.

Veriga Badoglijevih izdajstev je sklenjena

Italijansko stališče glede Badoglijeve vojne napovedi

Rim, 15. okt. DNB. K Badoglijevi »vojni napovedi« Nemčiji pripominja diplomatski sodelavec rimskega radija, da je Badoglio s tem novim nečastnim dejanjem sklenil verigo svojih izdajstev. Odkril je poslednjo karto svoje zločinske igre in tudi vladam v Londonu in Washingtonu v bodoče ne bo mogel nič več nuditi. Čeprav je to novo »junaštvo« vojaško brezpomembno, pa vseeno še jasneje in močneje razkriva njegovo izdajstvo. Ob sklepu premirja z Angloameričani in z boljševiki je namreč Badoglio izjavil, da je to moral storiti zaradi popolne nezmožnosti italijanske vojske za nadaljnja bojevanja in glej, komaj pet tednov kasneje je že isti Badoglio prepričan, da bo samo z ostankom iste vojske sposoben za novo vojno proti dosedanjemu zavezniku, kateremu se je opravičeval s tako obrabljenim izgovorom. Sicer se pa Badoglio moti, ako misli, da se bo lahko skril za bajonete peščice svojih pristašev. Italijanski narod ne bo nikoli pozabil njegovega v svetovni zgodovini najpodlejšega sunka v hrbet ter ga bo pravočasno poslal

Rezerviranost Londona

Ženeva, 15. okt. DNB. Angleški tisk je spričo Badoglijeve vojne napovedi Nemčiji nenavadno rezerviran. Tako piše »Daily Mail«: »Naše zadovoljstvo se meša z rezerviranostjo.« »Times« pripominja: »Ali bo Badogliju uspelo dobiti dovolj veliko število Italijanov, ki naj bi se aktivno udeležili bojev, je še vprašanje, na katero bo odgovorila praktična uporaba vojne napovedi.« V nekem drugem članku pa »Times« sploh dvomi, da bi bil Badoglio zmožen pozvati zadostno število Italijanov pod orožje.

Taka so vojaška razmišljanja. S še večjim pridržkom pa gleda London na politične posledice te vojne napovedi. »Times« meni, da je vsa vrednost Badoglijevega koraka odvisna od zaupanja, ki ga uživa njegova vlada. Vojna napoved vlade, ki nima nikake avtoritete in katere vojska je v razsulu, je brezplodna fikcija ali še nekaj slabšega, ker bi svet lahko zapeljala v zmoto o bodočih nalogah Anglije. Londonski krogi z velikim poudarkom naglašajo, da Badoglijeva Italija s svojo vojno napovedjo ni postala niti zaveznik niti član »združenih narodov«. Vse je ostalo pri starem in Badoglijevemu režimu so prav za prav dovolili samo nekako preizkusno dobo. Reuterjev diplomatski dopisnik izjavlja, da ima Badoglijeva vojna napoved v bistvu zgolj formalen značaj. Šele izkušnja bo pokazala, ali je bila Badoglijeva pomoč koristna. V zgornjem domu je poslanec Edison znova poudaril, kaj zahtevajo od Italije Jugoslavija, Grčija in Abesinija, in spomnil svoje tovariše, da nista italijanski kralj in Badoglio v vseh dvajsetih letih ničesar storila, da bi obvarovala Italijo pred Mussolinijevim režimom.

»Daily Mail« in »News Chronicle« razpravljata ponovno o kaznovanju Italije. »Daily Mail« je mnenja, da bi Italija z dobrim ponašanjem lahko dosegla delno zmanjšanje kazni, v »News Chroniclu« pa zahteva Vernon Bartlett na vsak način zadoščenje, čegar obliko bo pa treba še določiti.

Tudi v USA zaradi vojne napovedi še nikakor niso pripravljeni priznati Badoglijevi vladi kake olajšave ali celo vzpostaviti z njo diplomatske odnose. Pooblaščeni predstavnik zunanjega ministrstva je izjavil, da ima vojna napoved zgolj vojaški značaj in da je brez slehernega diplomatskega pomena. Zato je preuranjeno govoriti o kaki izmenjavi Badoglijevih italijanskih in ameriških diplomatov.

Celo Anglosasi presenečeni nad preokretom izdajalcev

Stockholm, 14. okt. DNB. Reuter javlja, da se pripisuje prav posebna važnost dejstvu, da niso Velika Britanija, Zedinjene države in Sovjetska zveza sprejele Badoglijevega sodelovanja kot sodelovanje zaveznika, ampak kot sodelovanje soboritelja. Način, kako so se posamezni Italijani in tudi cele skupine od premirja naprej imenovali »naravni zavezniki Angloameričanov« in »naravni sovražniki Nemcev«, s katerimi so bili tako dolgo zvezani, je bil pač najbolj presenetljiva izkušnja, ki so si jo zavezniške čete pridobile v Italiji, kar pa je ta popolni preobrat izzval pri naših vojakih, je bila brezmejna osuplost.

Italijanski ujetniki ostanejo v Ameriki

Lizbona, 14. okt. DNB. Italijanska izdajalska klika, ki je upala, da se bo z vojno napovedjo Nemčiji lahko odkupila od težkih pogojev premirja, bo kmalu prišla do spoznanja, da se je predajala napačnim utvaram. Vojno ministrstvo Zedinjenih držav je namreč objavilo, da bo tudi po vojni napovedi Bdoglijeve Italije ostal neizpremenjen položaj 50.000 italijanskih vojnih ujetnikov v Ameriki, kaj se bo pa zgodilo z vojnimi ujetniki, ki so pri angloameriških četah v inozemstvu, bo odločil vsak posamezni poveljnik. V nekem drugem poročilu piše: »Malo verjetno je, da bodo italijanski vojni ujetniki prepeljani v Italijo, dokler bo razpoložljivo ladjevje potrebno za ameriške prevoze čet in njihovo oskrbovanje.« Po vsem tem bodo torej lahko italijanski ujetniki v Ameriki kaj dolgo čakali na svojo vrnitev.

Kronika

*** Smrt odlikovanca s hrastovim listom in meči.** Dne 10. oktobra je v bojih ob Dnjepru padel SS Obersturmbannführer Avgust Dieckmann, poveljnik polka v SS oklopni grenadirski diviziji »Wiking«. Isti dan je Dieckmanna odlikoval Führer s hrastovim listom in meči. Junaški častnik je bil 39. vojak nemške vojske, ki je prejel to odlikovanje. Dne 24. aprila lani je zaradi svoje hrabrosti v prvi zimski vojni prejel viteški križec železnega križa. Letos 20. aprila pa je bil Diekmann kot 233. vojak nemške vojske odlikovan s hrastovim listom. Od 5. julija je bil neprenehoma v hudih obrambnih bojih na južnem odseku vzhodne fronte. Večkrat je bil ranjen, toda kljub temu ni zapustil svoje edinice. Isti dan, ko ga je Führer odlikoval s hrastovim listom in meči, ga je zadela krogla.

IZ LJUBLJANE

u— **Nov grob.** Po krajši mučni bolezni je v Zavodu za novotvorbe umrla ga **Amalija Semetova.** Učakala je starost 59 let. Pokojna je bila najboljša mati svoji družini in je lepo vzgojila svoje otroke, tri sinove in hčerko. Zadnja leta je živela pri svojem sinu Franju, ki se je pred časom preselil s svojo trgovino v Ljubljano, oči pa je svoji materi zatisnil sin Milan, upravnik Zavoda za novotvorbe, kjer je iskala zdravja. K večnemu počitku bodo blago pokojnico spremili v nedeljo ob 15. iz kapele sv. Nikolaja na žalah na pokopališče k Sv. Križu. Naj v miru počiva! Svojcem izrekamo naše iskreno sožalje!

u— **Deževno vreme se je začelo.** Hladni dnevi se vrste še naprej. Mraz je sicer nekoliko popustil, vendar hlad povečuje vlažno vreme. V četrtek popoldne je večkrat začelo rositi, pa tudi v petek dopoldne, medtem ko se je popoldne pričelo jasniti. Najvišja temperatura v četrtek je znašala 8.4° C, najnižja toplota včeraj zjutraj pa je bila 4.2° C.

u— **Naknadni izpiti in vpisi.** Šef pokrajinske uprave je odredil potrebno glede naknadnih izpitov in vpisov na srednjih, učiteljskih in meščanskih šolah za dijake, prizadete po višji sili zaradi vojnih razmer. Določila so objavljena na šolskih deskah posameznih zavodov.

u— **Pravoslavna cerkvena občina javja:** Učenci in učenke pravoslavne veroizpovedi imajo v nedeljo, dne 17. oktobra t. l. ob 11. uri Prizivanje sv. Duha. Gg. upravitelji in ravnatelji šol so naprošeni, da obvestijo o tem učence in učenke.

u— **Slikarska razstava:** Slikar Gorjup Rudolf razstavlja prvič samostojno svoja dela v Šelenburgovi ulici, v prostorih bivše konfekcijske trgovine Pavlin. Razstava se bo odprla v nedeljo, 17. oktobra ob 10.30 dopoldne. Oficielne otvoritve ne bo. Vabila se ne bodo razpošiljala Vsi ljubitelji umetnosti prisrčno vabljeni!

u— **Važno opozorilo za slušatelje Večernega trgovskega tečaja pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg 2.** Predavanja bodo letos po želji obiskovalcev predvidoma v zgodnjih popoldanskih urah, ko obrati počivajo. Pričetek 15. oktobra. Informacije in prospetke daje **ravnateljstvo.**

u— **Vpisovanje v trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska cesta 15 za Enoletni** trgovski tečaj s pravico javnosti in Višji trgovski tečaj ter vse ostale tečaje se vrši redno vsak dan. Informacije, nove prospekte daje ravnateljstvo.

Ali ste že izpraznili in pospravili podstrešje zaradi zaščite pred letalskimi napadi?

u— **Važno za vsakogar sedaj in v bodoče je** znanje knjigovodstva, korespodence, modernih jezikov, strojepisja itd. Novi dnevni in večerni tečaji se pričnó 19. oktobra. Izbira predmetov po želji. Učnina zmerna. Informacije: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska cesta 15.**

u— **Učni zavod Korepetitorij otvarja pouk za dijake srednjih, meščanskih in ljudskih šol. Vse one** in privatnike, ki ne bodo imeli rednega pouka, bomo poučevali po učnem načrtu. Prijavite se čimprej, ker bo število zaradi uspeha omejeno. Prospekti na razpolago! Vpisovanje dnevno od 8 do 12: Mestni trg 17, I. nadstropje.

u— **Pričetek pouka tujih jezikov** (nemščine, francoščine, italijanščine, angleščine) 15. t. m. Prav tako se otvarjajo posebni jezikovni tečaji za dijake. Pouk najboljši! Vpisovanje dnevno od 8 do 12: **Učni zavod Korepetitorij,** Mestni trg 17, I. nadstropje.

u— **Radio popravila** Vam točno in z jamstvom ter s predhodnim pregledom in proračunom izvrši tvrdka Philips-Radio, Ulica 3. maja 6.

LEPO POSESTVO

v centru Ljubljane, deset minut oddaljeno od glavne pošte, sestoječe iz lepega zemljišča, enonadstropne stanovanjske hiše z več tanovanji, travnik, vrt, zidane šupe, z mnogimi delavnicami, naprodaj za lir 3,500.000. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »**Edinstvena prilika**«. 1040 a-J

S Štajerskega

Olga Schreinerjeva umrla. V št. Juriju pri Celju je umrla v častitljivi starosti 85 let gospa Olga Schreiner, roj. Roschnik, vdova po odličnem slovenskem pedagogu ravnatelju Schreinerju. Blaga pokojnica je službovala kot učiteljica v Krškem. Tam je lepo, izobraženo in plemenito mladenko spoznal, vzljubil in zasnubil prof. Schreiner. Odšla je s svojim soprogom v Bozen, odkoder se je pozneje družina preselila v Maribor, kjer je postal pokojni Schreiner ravnatelj učiteljišča. Domala ves Maribor je poznal in spoštoval plemenito gospo. Po smrti svojega soproga se je gospa Schreiner preselila v št. Jurij k svojima hčerkama učiteljicama. Kdor je poznal dobrosrčno, blago ženo in mater, ji bo ohranil svetal spomin.

Z Gorenjskega

Praški pihalni kvintet v Celovcu. V petek so v glasbeni dvorani v Celovcu igrali člani praškega pihalnega kvinteta. Izvajali so Mozartov Divertimento štev. 4, sodobno skladbo Pavla Borkovca, in Beethovnov klavirski kvintet v Es-duru.

Gledališke predstave v Celovcu se bodo od ponedeljka 18. oktobra začele že ob pol 8.

Smrten padec v planinah. V skalah pri sv. Urbanu ob Osojskem jeezru so te dni našli mrtvega deželnega nameščenca Walterja Herzoga iz Beljaka. Pretekli teden je šel v planine, kjer je omahnil in pri padcu dobil več smrtnih poškodb.

Na črepinji si je razrezal nogo. 12 letni učenec Rudolf Vilčnik je stopil na črepinjo in si pri tem hudo poškodoval stopalo leve noge. Z reševalnim avtomobilom so ga pripeljali v celovško bolnišnico.

Usmrtitev morilca. Poročali smo že, da je bil pred posebnim sodiščem v Celovcu zaradi dvojnega umora obsojen na smrt 23 letni Jožef Strugger iz Vesc pri Madbrovnicah. Listi poročajo, da je bila zdaj sodba izvršena.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Sobota, 16. okt. ob 16.: Kovarstvo in ljubezen. Red Prvi.

Nedelja 17. okt. ob 14.: V Ljubljano jo dajmo! Izven. Cene od 18 L navzdol.

ob 17.: Cvetje v jeseni. Izven. Cene od 22 L navzdol.

F. Schiller: »Kovarstvo in ljubezen«. V tej drami se ostro bijejo etični principi humanosti in svobode s predsodki in nasiljem; dva svetova: meščanski in aristokratski si stojita z vsemi socialnimi kontrasti nasproti. Igrali bodo: Predsednik — Levar, Ferdinand, njegov sin — Jan, pl. Kalb — Peček, lady Milfordova — Danilova, Wurm — Nakrst, Luiza — Levarjeva, Miller — Gregorin, Millerjeva — P. Juvanova, knezov sluga — Raztresen, Zofija — Pugljeva.

OPERA

Sobota, 16. okt. ob 16.: **Prodana nevesta. Otvoritev operne sezone. Izven. Cene od 32 L navzdol.**

Nedelja, 17. okt. ob 16.: Madame Butterfly. Izven. Cene od 32 L navzdol.

B. Smetana: »Prodana nevesta«. Komična opera v treh dejanjih. Osebe: Krušina — Janko, Ljudmila — Poličeva, Marinka — Vidalijeva, Miha — Dolničar, Kata — Španova, Vašek — Banovec, Janko — Čuden, Kecal — Lupša, Esmeralda — Barbičeva, cirkuški ravnatelj — Jelnikar. Dirigent: D. Žebre, režiser: C. Debevec, koreograf: P. Golovin.

RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 16. OKTOBRA

8.30—9.00: Jutranji pozdrav. 9.00—9.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.20—12.30: Uvod. 12.30—12.45: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.45—14.00: Zabavni koncert; igra Radijski orkester, vodi dirigent D. M. Šijanec. 14.00—14.15: Poročila v nemščini. 14.15—15.00: Popoldanska glasba. 17.00—17.15: Poročia v nemščini in slovenščini. 17.15—17.45: Zabavni koncert. 17.45—18.00: Gospodinjsko predavanje. 19.00—19.30: Duet harmonik Jenko-Mihelčič. 19.30—19.45: Poročila v nemščini. Poročilo nemškega vrhovnega poveljstva v ital.. Napoved programa za naslednji dan. 19.45—20.00: Mala medigra. 20.00—20.15: Poročila v nemščini. 20.15—21.00: Operetna glasba; izvaja Radijski orkester, vodi dirigent D. M. Šijanec, sodelujeta sopranistka Draga Sok in tenorist Andrej Jarc. 21.00—22.00: Koncert Ritmičnega orkestra. 22.00—22.10: Poročila v nemščini.

Obvestila „Prevoda“

Navodila trgovcem za prodajo hranil

Stalno prihajajo pritožbe o nepravilnostih pri razdeljevanju racioniranih živil. Da se to prepreči, dajemo naslednja navodila:

Trgovci in potrošniki naj vedno pazljivo prečitajo vsa navodila in pozive, ki jih objavljamo v časopisju in naj se po njih točno ravnajo.

Ponavljamo, da v Ljubljani veljajo le živilske nakaznice, ki jih izda Mestno poglavarstvo. **Živila se sme dajati le strankam, ki predlože tudi glavo izkaznice, ter odrezke odreže šele prodajalec. Že odrezani odrezki torej niso veljavni.**

Na posamezne odrezke je izdajati le ona živila, do katerih opravičujejo odrezki nakaznic in ki so časovno razporejeni. V oktobru velja časovna omejitev le za moko in maščobe. Za prvih 12 dni sta se smela prodajati krušna moka ali kruh le na odrezke s štev. 1—10. Odrezka 11 in 12 veljata samo za koruzno moko. Za drugih 10 dni se deli kruh ali krušna moka na odrezke št. 13—22. **Trgovci morajo prodajati pšenično ter rženo ali ječmenovo moko vedno samo v predpisanem razmerju.** Vse to velja za navadne pa tudi za dodatne delavske živilske nakaznice.

Za prvi obrok maščob (1dcl olja ali 10 dkg trdih maščob) so bili določeni odrezki za maščobe št. 1—8, za drugi obrok pa št. 9—16. Lastniki nakaznic brez teh odrezkov še niso upravičeni do nakupa maščob.

Od časovne omejitve so izvzeti bolniški dodatki, dodatki za noseče žene in posebni boni.

Moko ali maščobe na druge odrezke trgovci do nadaljnjega nikakor ne smejo izdajati, četudi bi imeli še zalogo.

Trgovci, ki imajo še koruzno moko na zalogi, naj z njo postrežejo proti odrezkom št. 11 in 12 tudi strankam onih trgovcev, ki je nimajo. Prav to velja za maščobe.

Ko ne bo več reflektantov za koruzno moko na odrezke št. 11 in 12, smejo trgovci, ako potrošnik to želi, postreči tudi na odrezke, ki so že razporejeni za kruh oz. krušno moko in to v običajnem razmerju, t. j. po 225 g na dnevni odrezek.

Opozarjamo trgovce, da smejo postreči z racioniranim blagom samo svojim stalnim strankam. Selitev odjemalcev od trgovca do trgovca povzroča nered v preskrbovanju. Izjeme veljajo samo za blago, za katero to Prevod izrecno odredi, kot v tem mesecu n. pr. za prvi obrok maščob ter za koruzno moko.

Trgovci se naj zaradi kazenskih posledic strogo držijo danih navodil. **Onim, ki bi ne upoštevali odredb, bo Prevod namreč ustavil nakazovanje racioniranih živil.**

Navodila potrošnikom hranil

Kdor še ni nabavil koružne moke na odrezke št. 11 in 12, jo more nabaviti, dokler traja zaloga, še pri naslednjih tvrdkah, ki so javile, da jo še imajo:

1. Gospodarska zadruga, Tyrševa c. 29
2. Globevnik Ivan, Frančiškanska ul. 4
3. Nabavna in prodajna zadruga mestnih uslužbencev
4. Nabavna in prodajna zadruga uslužbencev državnih železnic
5. Kačar Franc, Vodnikova 87
6. Medved Ivanka, Zaloška cesta
7. Mencinger Štefan, Šmartinska cesta
8. Vrtačnik Alojzija, Tržaška cesta 19
9. Zorman Janez, Stari trg 32.

Obenem opozarjamo potrošnike, da se morajo pri nabavi živil vedno držati svojega trgovca.

Izjeme so dovoljene le v izrednih primerih, ki jih določa Prevod in le za določeno blago, kot je na pr. v tem primeru koruzna moka.

Mali oglasi

Službe išče

UPOKOJENEC
žel. uradnik, 47 let, išče kakršno koli zaposlitev. Zmožen za vsako pisarniško službo. Sprejme tudi mesto hišnika, upravitelja ali ekonoma. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vsi interniranec 101«. 17826-1

Službo dobi

POSTREŽNICE
za čas od ½2. ure dalje, sprejmem takoj. Matek & Mikeš, Frančiškanska. 17201-1a

HIŠNICO,
iščem za 1. november. Najraje zakonski par. Ponudbe z življenjskimi podatki na ogl. odd. Jutra pod »Prosto stanovanje v vili«. 17669-1a

GOSP. POMOČNICO
ki zna kuhati in opravljati ostala gospodinjska dela — iščem k mali družini. Plača in oskrba lepa. — Predstaviti se je v Dalmatinovi 5-I. 17639-1a

ŠIVILJO,
sprejmem takoj. Kongresni trg 3. 17794-1a

POSTREŽNICO
z znanjem kuhe, sprejmem za dopoldanski čas. Potočnik — Igriška ul. 2-I., desno — od pol 11. do pol 3. 17808-1a

POSTREŽNICO
ali služkinjo, iščem k 3-članski družini. Banič Vilharjeva 39-I. 17818-1a

GOSP. POMOČNICO
vajeno tudi nekoliko kuhe, iščem boljša mala družina. Plača dobra, lep postopek. Naslov v vseh posl. Jutra. 17820-1a

POSTREŽNICO,
mlado in pridno, iščem za pospravljanje dveh sob vsak dan za 2 uri. Oglasiti se je v soboto in nedeljo od 9. do 11. ure dop. pri Briclj, Krakovski nasip 26, pritličje — desno. 17831-1a

KUHINJSKO STROKOVNJAKINJO
z obrtno pravico in nekaj kapitala, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posebna prilika«. 17853-1a

GOSP. POMOČNICO
mlado, pošteno, veščo kuhe, sprejmem takoj k dvema osebama. Naslov v vseh posl. Jutra. 17851-1a

Vajenci(-ke)

DEKLICA
z 4 razredi meš. šole, ki ima veselje do trgovine — se želi izučiti. — V papirni, manufakturni, galanterijski stroki, na razpolago priporočila. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Poštena vajenkaa. 17735-44

Prodam

BITUMEN
(zolacijsko smolo), čisto, v količini nekaj sodov, prodam. Ilerščič, Rimska c. 13. 17687-6

ZIMSKI PLAŠČ,
moški, sivo obleko, trenčkot, čevlje št. 41, malo nošene, prodam. Vodnikov trg 4-I. 17793-6

SPALNICE,
jedilnice in kuhinjske opreme, ugodno kupite pri mizarstvu Stigl. Ogled vsak dan od 3. do 5. ure pop. v gostilni Celovška c. 72. 17797-6

PISALNI STROJ
ameriškansko pisalno mizo in moški bicikel, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 17850-6

FOTOAPARAT
»Kodak« 6x9, skoraj nov, s torbico in stojalom, prodam. Florijanska ul. 32, pritličje. 17790-6

NOVE RJUHE,
predvojno blago in moške težke nove čevlje št. 45, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 17809-6

DVOVPREŽNI VOZ
močan, primeren za predelavo, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 17806-6

NOVO ŽARNICO
z ultravioletnimi žarki, 500 sv., za obsevanje, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 17817-6

ŠTEDILNIK
volneno žimnico, omaro in posteljo, prodam. Ogled od 10. do 12. ure. Celovška 34. 17828-6

VEČ TRICIKLEV,
novih in rabljenih, različne velikosti, radi izpraznitve skladišča za skoraj polovično ceno naprodaj. Merkur, Puharjeva 6. 17858-6

RAZPRODAJA KOLES
več novih in rabljenih koles (damskih in moških), radi izpraznitve skladišča, za skoraj polovično ceno naprodaj. Merkur, Puharjeva 6. 17859-6

ŠIVALNI STROJ,
nov, Necchi, pogrezljiv, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 17751-6

NOVE KAPNE,
blazine, brisače in rjuhe, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 17804-6

Kupim

RADIJSKI APARAT
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Radio«. 17517-7

ŠIVALNI STROJ,
nov ali dobro ohranjen, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 17503-7

ŽIVO APNO
(negašeno), kupim cca 4000 kg. Naslov v vseh posl. Jutra. 17506-7

HARMONIKO
diatonično, 3-vrstno, s 6 poltoni, kupim. Tršan Alojzij, Poljanski nasip 40. 17814-7

SLAMOREZNICO,
dobro ohranjeno ali novo, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 17504-7

RADIJSKE APARATE
dobro ohranjene, kupuje tvrdka »Philips-Radio«, Ljubljana, Ulica 3. maja št. 6. 17516-7

KRZNEN PLAŠČ
iz finega krzna, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Fino krzno«. 17798-7

BUKOVE TRAME
12 komadov, dolgih 140x20x20 — kupim. Vrančar, Ob Zeleni jami 13. 17786-7

ROČNI VOZ
na štirih kolesih, nosilnost 800 kg, kupim. Vrančar, Ob Zeleni jami 13. 17789-7

ZAPESTNO URO,
damsko, precizijsko, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 17786-7

SEJALNI STROJ,
vrežni, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 17505-7

KRMILNO PESO
in korenje, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 17502-7

GASPERČEK
s kratko kolensko cevjo, kupim, Štefan Prosl, Miklošičeva c. 20, pritličje. 17821-7

V najem

VEČJE SKLADIŠČE
zračno in suho, lahko ločeno, vzamemo v najem. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Začasno«. 17805-17

Stanovanje

ENOSOBNO
čedno stanovanje s kabinetom, takoj oddam solidni stranki z največ tremi osebami. Upokojenec ima prednost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »5 minut od glavne pošte«. 17800-21

DVOSOBNO
stanovanje s predsobo in pritiklinami, veliko in čisto, v strogem središču, zamenjam za enako ali večje enosobno, najraje v Zg. Šiški ali gradom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zakonca brez otrok«. 17802-21

PETSOBNO
komfortno stanovanje, v lepi vili, takoj oddam obenem z garažo. Poleg tramvajske postaje! Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »1500«. 17670-21

Sobo odda

PISARNO
z sob. opremljeno, centralna kurjava, ob pošti, oddamo takoj. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pisarna«. 17802-23

OPREMLJENO SOBO
lepo, sončno, s kopalnico, se takoj odda v visokem pritličju v središču mesta, za eno ali dve osebi. Naslov v vseh posl. Jutra. 17616-13

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhodom in z uporabo kopalnice, oddam v novi hiši dvema osebama. Naslov v vseh posl. Jutra. 17795-23

OPREMLJENO SOBO
z vhodom s stopnišča, takoj oddam rednemu gospodu. Tabor št. 5-II. stan. 8. 17838-23

Posest

KOMPLEKS ZEMLJIŠČA
večji kupim na Brezovici, Zalogu, D. M. v Polju pa tudi kjerkoli drugje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brezovica-Zaloga«. 17861-20

Razno

ZAPESTNO URO
sem našel. Dobi se proti opisu Miklošičeva 4-II. levo. 17832-37

UPOKOJENEC
z lastno zalogo, išče nrano pri upokojenki. Neanonimni dopisi na ogl. odd. Jutra pod »Harmonija«. 17852-37

NALIVNO PERO,
graviranо na ime Vera Primožič sem izgubila. Pošten najditelj se naproša, da ga odda proti nagradi v upravi Jutra. 17819-37

STARŠI!
Vašim otrokom, dijakom vseh šol, nudimo učno pomoč in nadzorstvo ves dan. Prijave dopoldne. Diplomirani filozofi. Novi trg 5, levo. 17860-37

ZAVITEK
z moško svetlo sivo obleko in gojzerji se je izgubil pred dobrim mesecem na poti Horjul-Vrhnika-Ljubljana. Najditelja prosim, naj vrne zavitek odnosno sporoči proti dobri nagradi na ogl. odd. Jutra pod »Zgubljeno«. 17784-37

DENARNICO
s sedmimi različnimi ključi in 222 lirami sem izgubila od pisarne Meden do tržnice na Celovški cesti. Pošten najditelj se naproše, da jo vrne v upravi Jutra. 17799-37

Umrla je danes najina zlata, ljubljena mami-majka, sestra, svakinja in tašča, gospa

JOSIPINA KRAŠNA, vdova SMERKE
roj. LAVRIČ
VDOVA DRŽ. URADNIKA V POKOJU

previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, 16. oktobra 1943 ob ½4. uri z kapele sv. Jožefa na žalah k Sv. Križu.

Ljubljana, Lož, dne 14. oktobra 1943.

ŽALUJOČI HČERI IN SORODSTVO

Umrla nam je naša ljubljena mama, stara mama, teta in tašča, gospa

IVANA LESJAK
VDOVA PO POŠTNEM USLUŽBENCU

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, 17. t. m. ob ½ 4. uri popoldne z Žal — kapele sv. Krištofa — k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 15. oktobra 1943.

Žalujoče rodbine:
LESJAK, JAKOPIN, BABKOV, ZUPANEC

Po kratki težki bolezni nas je zapustila nam najdražja mamica, stara mama, sestra, teta in tašča, gospa

AMALIJA SEME

Nepozabno mamico bomo spremili k večnemu počitku v nedeljo, 17. t. m. ob **3. uri popoldne z Žal — kapele sv. Nikolaja — k Sv. Križu.**

Sv. maša zadušnica se bo darovala v cerkvi sv. Petra v soboto 23. t. m. ob **7. uri zjutraj.**

LJUBLJANA, dne 15. oktobra 1943.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI

Daphne du Maurier: 13

FRANCOZOV ZALIV

Roman

Mož, ki jo je bil privedel do vrat, se je umaknil in jih rahlo zaprl za seboj. Postava za politirano mizo je pisala naprej, za njen prihod se vobče ni zmenila. Dona ga je skrivaj opazovala, obšla jo je nenadna plahost, in to jo je navdalo z jezo nase, na Dono, ki ni drugače nikoli poznala zadrege in se ni brigala za nikogar in za nobeno reč. Koliko časa jo bo pustil tako stati? Nespodobno je bilo, neotesano — a hkratu je vedela, da ne sme sama prva izpregovoriti. Mahoma je pomislila na Godophina, Godolphina z njegovimi izbuljenimi očmi in izrastkom na koncu nosu, kako je nenehoma v skrbeh za svoje ženske. Kaj bi rekel, če bi jo zdaj videl, samo v kabini s tem strašnim Francozom?

Francoz je pisal dalje, in Dona je še vedno stala pri vratih. Zdaj je spoznala, kaj ga razlikuje od drugih moških. Nosil je svoje lastne lase, kakor po navadi moški prejšnje čase, namesto smešne kodraste lasulje, ki je bila prišla v modo. Videla je, kako dobro se mu to prilega in kako nemogočega bi ga delala lasulja.

Kako samostojen je bil videti, kako sproščen, kakor dijak iz kolegija, ki se pripravlja za skušnjo. Niti toliko se ni bil potrudil, da bi bil vzdignil glavo, ko je stopila v njegovo bližino. Kaj je neki pisal tako važnega? Skušala se je še bolj približati mizi, tako da bi videla. Tedajci je opazila, da vobče ne piše, ampak riše; fino in z veliko skrbjo je črtal čapljo, stoječo v blatni luži, kakor jo je bila še pred desetimi minutami sama videla.

Nad tem je osupnila in ni našla besed, kajti to ni bilo gusarska navada, vsaj tistih gusarjev ne, ki jih je bila videla v domišljiji. Zakaj ni mogel igrati vloge, ki mu jo je bila določila, in biti hudoben, grdogled dedec z usti polnimi čudnih kletvin, umazan in mastnih rok, namesto resna postava, ki je sedela tu za politirano mizo in jo kaznovala z zaničevanjem?

Nazadnje je izpregovoril, in to komaj s senčico tujega poudarka; pogledal pa je še vedno ni, temveč je kar naprej risal svojo čapljo.

»Zdi se, da vohunite proti moji ladji?« je dejal.

To jo je zadelo kakor sunek z bodalom — ona da bi vohunila! Moj Bog, kakšna obtožba! »Narobe,« je zakl'cala s tistim hladnim, deškim glasom, ki ga je navadno uporabljala proti služinčadi. »Narobe, podoba je, da si vaši ljudje usojajo samolastnosti proti moji posesti.«

Tisti mah je vzdignil oči, nato je vstal — velik je bil, mnogo večji, nego si ga je zamišljala — v zrkljih mu je blisnilo kakor spoznanje, kakor plamen, in nasmehnil se je, ko da se smehlja skrivnosti.

»Pokorno prosim za zamero,« je dejal. »Nisem mislil, da je prišla graščakinja osebno k meni na obisk.«

Primaknil je stol, in Dona je brez besede sedla.

»Ali so me po vašem nalogu zgrabili in spravil semkaj?« je vprašala.

»Moje moštvo ima ukaz, da zveže vsakogar, kdor bi se drznil priti v zaliv. Vobče nas nihče ne nadleguje. Vi ste storili več, nego se upajo prebivalci tega kraja; žalibog se morate pokoriti za svojo drznost. Sicer pa menda ni bilo poškodb in odrtin, ka-li?«

»Ne,« je kratko dejala.

»Zakaj se torej pritožujete?«

»Nisem vajena, da bi tako ravnali z menoj,« je odgovorila znova razsrjena, kajti očitno se je norčeval iz nje.

»Ne, gotovo ne,« je mirno dejal, » a saj vas ne boli.«

Njena jeza ga je seveda zabavala. Kar naprej se je zibal v svojem naslanjaču, se smehljal in grizljal pero.

»Kakšne namene imate z menoj?« je vprašala.

»Aha, to je tisto,« je odgovoril, nato pa odložil pero. »Pogledati moram v svoj pravilnik.« Odprl je mizni predal, vzel iz njega knjigo ter jel počasi in z veliko resnobo obračati liste.

»Ujetniki — Pregreški pri zajetju — Zasliševanje — Pripor — Ravnanje z njimi itd. itd.,« je glasno čital. »Hm, vse je tu, a na žalost se nanašajo te določbe samo na moške ujetnike. Nobenih pravil ni, ki bi zadevala ženske. To je od mene pač huda zanemara.«

Spet se je spomnila Godolphina in njegovih strahov; kljub nejevolji ji je šlo na smeh, ko je pomislila na njegove besede: »Ker je nepridiprav Francoz, je to le vprašanje časa.«

Njegov glas jo je zmotil v premišljevanju. »Tako je bolje,« je rekel. »Jeza, veste, se vam ne podaja. Zdaj ste že bolj podobni sami sebi.«

»Kaj pa veste o meni?« je vprašala.

Spet se je zasmejal in pozibal s stolom. »Gospa St. Columb.« je bil njegov odgovor, »razvajena ljubljenka dvora. Lady Dona, ki v londonskih krčmah popiva s prijatelji svojega moža. Slavni ste, tako rekoč.«

Čutila je, kako je temno zaripnila pod njegovimi posmehljivimi besedami in njegovim mirnim zaničevanjem.

»To je minilo,« je odvrnila, »tega je za zmerom konec.«

»Za ta trenutek, ste hoteli reči.«

»Ne, za zmerom.«

Tiho je zažvižgal sam pri sebi, segel po svoji risbi in jel dokončavati ozadje.

»Ko preživite nekaj časa v Navronu, se ga boste naveličali,« je rekel, »in londonski trušč in londonski duhovi vas bodo spet zamikali. Na sedanjo muho boste mislili kakor na nekaj minulega.«

»Ne,« je kljubovalno odgovorila.

Toda on ni rekel ničesar, ampak je risal dalje.

Začudeno ga je opazovala, kajti risal je dobro. Pozabila je, da je njegova ujetnica in da sta drug do drugega v sovražnem razmerju.

»Ta čaplja je stala gori ob zalivu v blatu,« je pripomnila, »videla sem jo, tik preden sem prišla na ladjo.«

»Da,« je rekel, »zmerom stoji tam, kadar plima odstopa. To je eno njenih hraniš. Gnezdo ima nekoliko više, tam proti Gwecku, ob glavnem rokavu reke. Kaj ste sicer še videli?«

»Ostrigarja in potem še nekega ptiča, mislim, da je bila vodna kokoška.«

»O da,« je prikimal, »te so tudi tu. Mislim le, da jih je razbijanje pregnalo.«

»Da,« je dejala.

Schriftleiter — Urejuje — Redattore: Davorin Ravljen — Für das Konsortium »Jutro« als Verlag — Za konzorcij »Jutra« kot izdajatelja — Per il consorzio »Jutro« quale editore: Stanko Virant — Für »Narodna tiskarna A. G.« als Druckstelle — Za »Narodno tiskarno d. d.« kot tiskarnarja — Per la »Narodna tiskarna s. a.« quale stampatore: Fran Jeran — Für den Inseratenteil verantwortlich — Za inseratni oddelek odgovarja — Responsabile per la parte pubblicitaria: Ljubomir Volčič